कार्यकारी सारांश

मेसर्स आयडियल एनर्जी प्रोजेक्ट्स लिमिटेड द्वारे 1x270 MW विज प्रकल्पामध्ये अतिरिक्त 2x175 MW विज प्रकल्प (कोळशावर आधारित) विस्तारिकरणाचा प्रस्ताव.

खुर्सापार किन्हाला, बेला गावा जवळ, तालुका उमरेड जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र

[Category 'A' of section 1(d) - Thermal Power Plants (> 500 MW - coal based) of the Schedule in the Environment Impact Assessment (EIA) Notification 2006, and its subsequent amendments.]

प्रकल्प प्रवर्तक

आयडियल एनर्जी प्रोजेक्ट लिमिटेड *(IEPL)*

पर्यावरणीय सल्लागारः

पोल्यूशन एण्ड इकॉलॉजी कन्ट्रोल सर्विसेस (PECS)

धंतोली पोलिस स्टेशन जवळ, धंतोली, नागपूर, महाराष्ट्र

Email: pecsnagpur@gmail.com

Accreditation no.:NABET/EIA/25-2825/RA0474

Valid upto 16th October 2028

कार्यकारी सारांश

1.0 प्रस्तावना

आयडीयल एनर्जी प्रोजेक्ट लिमिटेड (IEPL) ह्यांनी गाव खुर्सापार किन्हाला, बेला गावा जवळ, तालुका उमरेड जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र येथे स्थित असलेल्या 2x175 MW कोळशावर आधारित थर्मल पॉवर प्लांट द्वारे प्रकल्पाचे विस्तारिकरण करण्याचा प्रस्ताव करत आहे. प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्प पर्यावरण प्रभाव मुल्यांकन (EIA) अधिसूचना 2006 तरतूदीं व त्यातील सुधारने नुसार हा प्रकल्प अनुसूची 1(d): "थर्मल पॉवर प्लांट" (> 500 MW – कोळशावर आधारित), अंतर्गत वर्ग–अ मध्ये येतो. ज्यामध्ये पर्यावरण मंत्रालय, वन आणि हवामान बदल (MoEF&CC) नवी दिल्ली द्वारे पर्यावरण मंजूरी प्राप्त करणे गरजेचे आहे.

प्रकल्पाला MoEF&CC, नवी दिल्ली द्वारे ToR vide ToR पत्र क्र. J-13012/06/2025-IA.I(T) दिनांक 22/09/2025 ला मंजुर केले आहे.

2.0 प्रकल्पाचे तपशील

गाव खुर्सापार किन्हाला, बेला गावा जवळ, तालुका उमरेड जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र येथे स्थित असलेल्या 1x270 MW पॉवर प्लांटचे कोळशावर आधारित 2x175 MW थर्मल पॉवर प्लांट द्वारे विस्तार करण्याचा प्रस्ताव केलेला आहे.

प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्प IEPL च्या मालकीच्या 101 हे. खाजगी जमिनीवर करण्यात येईल. प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पाची भांडवली किमत रू. 2400 कोटी इतकी राहिल.

कोळशाचा वापर करून पल्व्हराइज्ड फ्युएल (PF) नी जळणाऱ्या बॉयलरच्या विद्यमान (टप्पा I) 1x270 MW प्रकल्पाला राज्य EIA प्राधिकरण (SEIAA), महाराष्ट्र यांनी दिनांक 15/05/2009 च्या पत्राद्वारे EC मंजूर केले होते. त्यानंतर, 27/11/2009 रोजी EC ला दुरूस्तीपत्र देण्यात आले. त्याप्रमाणे हा प्रकल्पाची कार्यान्वित आहेत.

महाराष्ट्र राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने (SPCB) 08/12/2023 रोजीच्या पत्र क्रमांक MPCBCONSENT-0000178101/CR/2312000892 द्वारे विद्यमान युनिटसाठी संमती (CTO) दिली आहे. त्याची वैधता 31/08/2026 पर्यंत आहे.

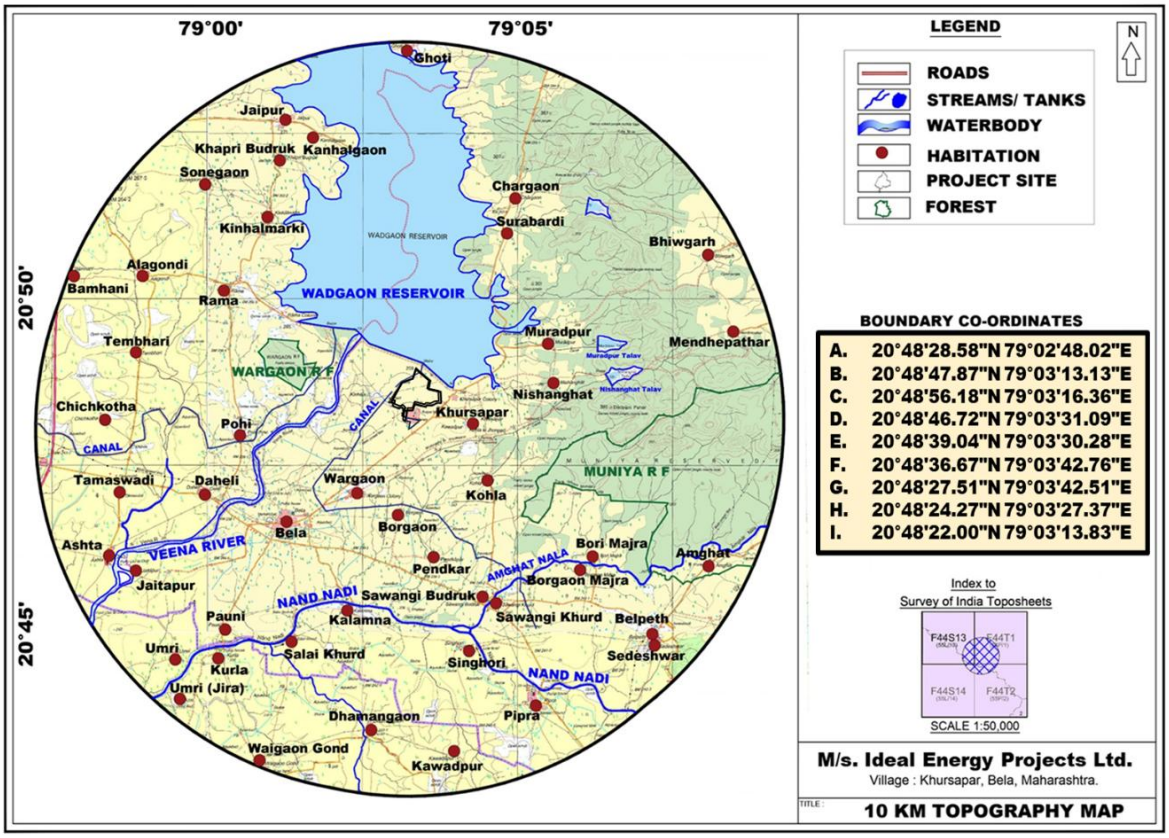

स्रोतः सर्वे ऑफ इंडिया *(SOI)* टोपोशीट

स्थलाकृतिक नकाशा (10 किमी त्रिज्या)

प्रकल्प क्षेत्राचे छायाचित्र

प्रकल्पाचे ठळक वैशिष्टे

अनु क्र.	विवरण	तपशिल
1	प्रकल्पाचे नाव	महाराष्ट्रातील नागपूर जिल्ह्यातील उमरेड तालुक्यातील बेला गावाजवळील किन्हाला येथील खुर्सापार गावातील कोळशावर आधारित 350 (2x175) MW विज प्रकल्पाचा प्रस्ताव .
2	प्रकल्पाचा आकार	350 (2x175) मेगावॅट
3	प्रकल्पाचे क्षेत्र आणि श्रेणी	1(d) थर्मल पॉवर प्लांट आणि श्रेणी "A"
4	11.07.2025 रोजीच्या MoEF&CC अधिसूचनेनुसार प्रकल्पाचे वर्गीकरण	थर्मल पॉवर प्लांट (TPP) च्या संदर्भात 11 जुलै 2025 च्या MoEF&CC अधिसूचनेनुसार हा प्रकल्प "C" श्रेणी अंतर्गत येतो. सविस्तर औचित्य खाली दिले आहेः– • प्रस्तावित प्रकल्प NCR च्या 10 किमी त्रिज्येत येत नाही. प्रकल्पाच्या 10 किमी त्रिज्येत 'दशलक्षांपेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेले शहर' नाही. • हा प्रकल्प CPA आणि नॉन–अटेन्मेंट शहराच्या 10 किमी त्रिज्येत येत नाही.
5	जमिनीची आवश्यकता	दोन्ही विद्यमान आणि प्रस्तावित प्रकल्पासाठी एकूण 101 हे. जमीन उपलब्ध आहे.
6	हरितपट्टा	एकूण 37.60 हे. क्षेत्र हरितपट्टा म्हणून विकसित केले जाईल. CPCB च्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार प्लांट च्या सीमेभोवती किमान 3 थरांचा 10 मी. रुंद हरितपट्टा, हरित आच्छादन म्हणून विकसित केला जाईल. स्थानिक आणि स्थानिक प्रजातींची लागवड प्रति हे. 2500 झाडांच्या घनतेसह केली जाईल.
7	तंत्रज्ञान	CFBC सब–क्रिटिकल CFPP
8	इंधनाची आवश्यकता	कोळसाः 4040 TPD म्हणजे 1.33 MMT प्रति वर्ष. बायोमासः 940 TPD म्हणजे 0.31 MMT प्रति वर्ष.
9	इंधनाचा स्रोत	कोळसाः SHAKTI योजना, रेल्वे आणि ट्रक द्वारे बायोमास : अ. मानस ॲग्रो प्लांटमधून बगॅस

		ब. ट्रकद्वारे ब्रिकेट
10	एश निर्मिती	फ्लाय एश, बॉटम एश आणि बॉयोमास एशः एकूण 4,75,002 TPA
11	प्रकल्प खर्च	प्रस्तावित प्रकल्पाची किमत : रू. 2400 कोटी
12	पाण्याची आवश्यकता	25,855 घन मीटर / दिवस
13	पाण्याचे स्रोत	वडगाव धरण आणि पुनचक्रित केलेले ETP पाणी
14	मनुष्यबळ	560 (380–कायमस्वरूपी. 180–कंत्राटीनुसार).

3.0 प्रक्रियेचे वर्णन

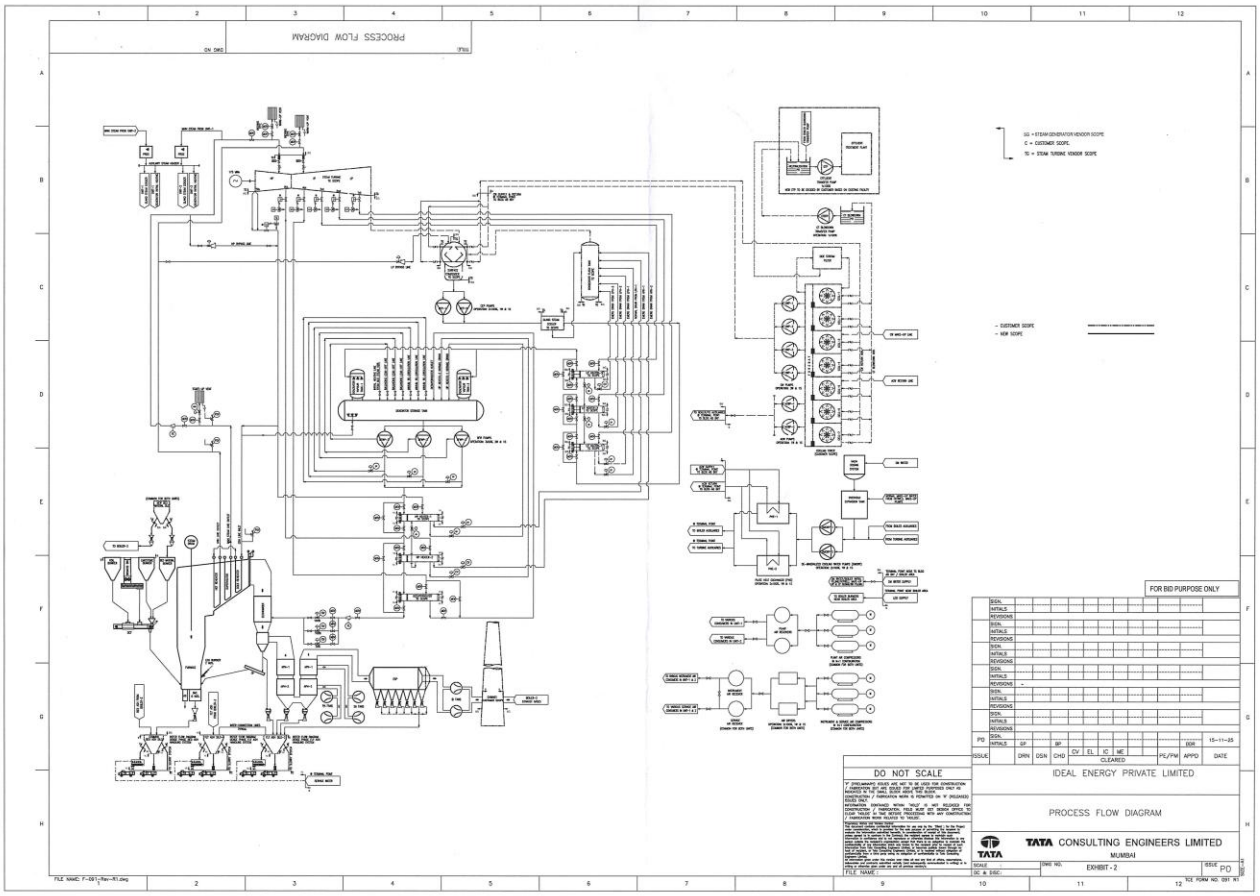

प्रक्रिया प्रवाह आकृती

4.0 पर्यावरणाचे वर्णन

प्रकल्प स्थळाच्या अभ्यास क्षेत्रात 1 नोव्हेंबर 2025 ते 31 जानेवारी 2026 या कालावधीत वायु, जल, मृदा, ध्वनी, सामाजिक–आर्थिक स्थिती आणि पर्यावरणाच्या मूलभूत पर्यावरणीय गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यात आले आहे.

वायु पर्यावरण

एकुण 10 नमूने संकलित करून विश्लेषित करण्यात आले. त्याचे परिणाम खाली दिल्या प्रमाणे आहेत.

- PM_{10}: 42.4 µg/m^3 to 64.6 µg/m^3.
- $PM_{2.5}$: 17.4 µg/m^3 to 29.8 µg/m^3.
- SO_2: 14.4 µg/m^3 to 28.4 µg/m^3.
- NO_2: 17.7 µg/m^3 to 32.3 µg/m^3.
- COआणि इतर : CO ची तिव्रता पातळी (BDL) खाली तपासण्यात आली

PM_{10}, $PM_{2.5}$, SO_2, NO_2 ची तिव्रता राष्ट्रीय परिवेशी गुणवत्ते च्या प्रमाणाच्या आत (NAAQ) आढळुन आली.

जल पर्यावरण

8 भुपृष्ठजल व 8 भुजलाचे असे एकुण 16 नमुने गोळा करून विश्लेषण करण्यात आले. पाण्याच्या नमुन्याचे विश्लेषण, पाणी व सांडपाण्याची विश्लेषण पद्धती, अमेरिकन पब्लिक हेल्थ असोशिएशन (APHA) पब्लिकेशन च्या प्रमाणित पध्दतीच्या अनुसार करण्यात आले.

माहितीनुसार असे निदर्शनास आले की भुजल तसेच भूपृष्ठजलाची गुणवत्ता हि (IS 10500-2012) यांनी ने निर्धारित केलेल्या अनुसंबंधित प्रमाणांच्या आत होती.

ध्वनी पर्यावरण

सर्व आठ ठिकाणी ध्वनीची पातळी राष्ट्रीय परिवेशी ध्वनी पातळी मानक जी पर्यावरण व वन मंत्रालया च्या राजपत्राच्या अधिसुचनेनूसार रहिवासी क्षेत्रा करिता 55.0 dB(A) व औद्योगिक क्षेत्र करिता 75.0 dB(A) या प्रमाणे मर्यादेत आढळुन आली.

मृदा पर्यावरण

आठ स्थळांवर संकलित केलेल्या मृदाचे नमुने विश्लेषीत करण्यात आले. विविध भू–वापर वर्गीकरणांमधून संकलित केलेल्या मातीच्या नमुन्यांचे स्वरूप न्यूट्रल

असल्याचे दिसून आले. सर्व प्रमुख पोषक तत्वे उपस्थित होती, यापैकी नायट्रोजनचे प्रमाण पुरेसे, फॉस्फरसचे प्रमाण कमी आणि पोटॅशियमचे प्रमाण कमी होते. या विश्लेषण अहवालावरून असे दिसून येते की, या भागातील माती वनस्पतींच्या वाढीस आधार देण्यास सक्षम आहे.

जैविक पर्यावरण

प्रकल्पाच्या 10 किमी अभ्यास क्षेत्रात राखीव जंगलाचे दोन पट्टे आहेत. प्रस्तावित पॉवर प्लांटमधे वनक्षेत्रांवर होणारा परिणाम कमी करण्यासाठी सर्व उपाययोजना केल्या जातील.

सामाजिक आर्थिक पर्यावरण

अभ्यास क्षेत्राचे सामाजिक–आर्थिक प्रोफाइल (गाव खुर्सापार/किन्हाळा बेला गावा जवळील, तालुका उमरेड, जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र येथील आयडियल एनर्जी प्रोजेक्ट्स लिमिटेडच्या प्रकल्प स्थळाभोवतील 10 किमी त्रिज्या) 2011 च्या जनगणनेतील डेटा, क्षेत्रीय सर्वेक्षण आणि दुय्यम स्रोतांवर आधारित मूल्यांकन केले गेले आहे. विश्लेषणामुळे आसपासच्या लोकसंख्येची लोकसंख्याशास्त्रीय रचना, व्यावसायिक स्वरूप, पायाभूत सुविधांची उपलब्धता आणि आर्थिक परिस्थिती समजून घेण्यास मदत होते. अभ्यास क्षेत्रात महाराष्ट्रातील नागपूर जिल्हा, तालुका उमरेड, बेला गावाजवळील खुर्सापार, किन्हाला येथील 42 गावे समाविष्ट आहेत. शेती आणि रोजंदारीवर काम करणारे लोक हे लोकांच्या उत्पन्नाचे प्रमुख स्रोत आहेत.

5.0 संभाव्य पर्यावरणीय प्रभाव व नियंत्रण उपाय

पॉवर प्लांटमधून होणारे वायुचे उत्सर्जन खालीलप्रमाणे आहे.

(अ) फ्लाय ॲशपासून निर्माण होणारे धूलिचे कण

(ब) फ्लू गॅस मधिल सल्फर डायऑक्साइड (SO_2)

(क) फ्लू गॅस मधिल नायट्रोजन ऑक्साइड (NO_x)

(ड) कोळशाच्या हाताळणीमुळे निर्माण होणारे कोळशाचे कण

(इ) ॲश सायलोपासून निर्मित फ्लाय ॲशचे कण

(फ) फ्लू गॅस मधिल पारा

फ्लू गॅसमध्ये सल्फर डायऑक्साइड (SO2)

भारतीय मांनकांनुसार, सल्फर डायऑक्साइडचे उत्सर्जन 100 mg/N^3m च्या आत असणे आवश्यक आहे. कोळशाच्या विश्लेषणावर आधारित, सल्फरचे जास्तीत जास्त प्रमाण 0.6% आहे, आवश्यक असल्यास, OEM ने शिफारस केल्यानुसार वैधानिक अटींपेक्षा जास्त सल्फर कॅप्चर करण्यासाठी चुनखडीच्या इंजेक्शनची आवश्यकता आहे.

फ्लू गॅसमध्ये नायट्रोजन ऑक्साईड (NOx)

CFBC बॉयलर अत्यंत लवचिक असतात, ज्यामुळे विविध प्रकारच्या इंधन गुण आणि आकारांचे जाळणे शक्य होते. CFBC बॉयलर तंत्रज्ञानामध्ये, SO_2 आणि NOx चे उत्सर्जन अधिक प्रमाणात कमी होते. कारण CFBC बॉयलरमध्ये (800–900°C) ज्वलन तापमान PCC बॉयलर (1300–1700°C) पेक्षा लक्षणीयरीत्या कमी असते, ज्यामुळे NOx निर्मितीमध्ये लक्षणीय घट होते. अशाप्रकारे, 100 mg/N^3m च्या मार्गतत्वानुसार उत्सर्जन नियमनाच्या आत उत्सर्जन मर्यादित ठेवण्यासाठी, SNCR ची आवश्यकता OEM शिफारशींनुसार असेल, आवश्यक असल्यास.

कोळशाच्या हाताळणीमुळे निर्मित होणारे कोळशाचे धूळ कण

साधारणपणे, कन्व्हेयर ट्रान्सफर पॉइंट्स, कोळसा अनलोडिंग क्षेत्र आणि कोळसा साठवणूक क्षेत्रात कोळशाची धूळ निर्माण होईल. त्यामुळे, कोळसा ट्रान्सफर पॉइंट्सला धूळ कमी करण्याची सुविधा उपलब्ध करून दिली जाईल. याशिवाय, कोळशाच्या धूळ निर्मिती रोखण्यासाठी, कन्व्हेयरसाठी क्लोलड हुड असलेली खुली गॅलरी कन्व्हेयरला उपलब्ध केली जाईल. पॉवर प्लांट परिसरात आणि रोड क्रॉसिंगवर सर्व कन्व्हेयर गॅलरींच्या खालच्या भागात सील प्लेट्स पुरविल्या जातील.

राखेच्या सायलो आणि राख विल्हेवाट लावण्याच्या क्षेत्रातून फ्लाय एश धूळीचे कण

ESP आणि इतर धूळ संकलन करणाऱ्या हॉपरमधून बाहेर काढलेल्या फ्लाय एश बंद पाइपलाइनमधुन न्यूमॅटीक पद्धतीने वाहून नेल्या जातील. एश सिलोमध्ये टाकतांना, काही राख असलेली हवा बाहेर काढली जाईल. राखेच्या धूळीच्या कणांना प्रतिबंधित

करण्यासाठी, व्हेंट्सवर प्रत्येक फ्लाय ॲश सायलोच्या वर एक व्हेंट फिल्टर बसवला जाईल. कोरड्या स्वरूपात फ्लाय ॲशचा वापर करण्याचे परिकल्पीत आहे आणि शक्य तितक्या प्रमाणात यासाठी बंद ट्रक वापरल्या जातील. केवळ आपत्कालीन परिस्थितीत, प्रस्तावित युनिट्समधील फ्लाय ॲश न्यूमॅटीक पद्धतीने विद्यमान फ्लाय ॲश सायलोमध्ये वाहून नेली जाईल. या सायलोमधून, राख स्लरी स्वरूपात विद्यमान राख तलावात टाकली जाईल. वैकल्पिकरित्या, भविष्यातील स्लरी डिस्पोजल सिस्टममध्ये राख वाहून नेण्यासाठी प्रस्तावित फ्लाय ॲश सायलोच्या खाली एक आउटलेट दिला जाईल

फ्लू गॅसमध्ये पारा

अद्ययावत मानकांनुसार फ्लू गॅसमध्ये पाराचे उत्सर्जन 0.03 mg/N cum पर्यंत मर्यादित आहे. तथापि, कोळशाच्या विश्लेषणात पारा उपस्थित नाही, त्यामुळे त्याचे प्रमाण कमी करण्याची कल्पना केलेली नाही

स्टॅक उत्सर्जनः वातावरणात बाहेर पडणाऱ्या फ्लू गॅसचे PM, CO, NO_2, SO2 आणि अपारदर्शकतेसाठी निरीक्षण केले जाईल. यासाठी, डायल्युशन प्रोब, संबंधित गॅस विश्लेषक आणि सहाय्यक उपकरणे, नमुना रेषा आणि अपारदर्शकता सेन्सर/ट्रान्समीटर स्थापित केले जातील. फ्लू गॅस कणांच्या आवरणापासून ऑप्टिक्सचे संरक्षण करण्यासाठी ओपॅसिटी सेन्सर ब्लोअर लावण्यात येईल.

पाण्याच्या गुणवत्तेवर परिणाम

जल गुणवत्तेवर होणाऱ्या परिणामांना कमी करण्यासाठी कंपनी खालील प्रतिबंधनात्मक उपायांचा अवलंब करेल.

- सक्षम अधिकाऱ्यांकडून मंजूर झालेल्या वाटपाचे काटेकोरपणे पालन करून पाणी उपसा करण्यात येईल.
- स्वच्छ पाण्याचा वापर कमी करण्यासाठी क्लोज्ड–सायकल कुलिंग प्रणालीचा अवलंब करण्यात येईल.
- संयंत्रात कंडेन्सेट पुनर्प्राप्ती आणि पुनर्वापर जास्तीत जास्त करणे.

- राख हाताळणी, धूळ कमी करणे आणि हरितपट्टा विकासासाठी प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा पुर्नप्राप्ती आणि पुनर्वापर.
- ETP आणि STP उपलब्ध केले जाईल.
- प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा शक्य तितक्या प्रमाणात पुनर्वापर केला जाईल.
- कोणतेही प्रक्रिया न केलेले सांडपाणी नैसर्गिक जलसाठ्यांमध्ये सोडले जाणार नाही.
- स्वतंत्र स्ट्रोम वॉटर आणि सांडपाणी निचरा प्रणाली राखल्या जातील.

ध्वनी वातावरण

पॉवर प्लांटमधील सर्व उपकरणे अशा प्रकारे डिझाइन/ऑपरेट केली जातील की उपकरणांपासून 1.5 मी. अंतरापर्यंत 85 – 90 dB (A) पेक्षा जास्त ध्वनीची पातळी अधिक असणार नाही. तसेच, प्लांटच्या सीमेवरील ध्वनीची पातळी निर्धारित मर्यादेत ठेवण्यासाठी सर्व उपाययोजना केल्या जातील.

मिल (लाइमस्टोन) आणि क्रशरसाठी, उपकरणांपासून 1.5 मी. अंतरावर ध्वनीची पातळी 90 dB (A) पर्यंत मर्यादित केली जाईल. प्लांटच्या सीमेवरील ध्वनीची पातळी निर्धारित मर्यादेत ठेवण्यासाठी सर्व उपाययोजना केल्या जातील.

घनकचरा

कोळसा आणि बायोमास जाळण्यापासून निर्माण होणारा प्रमुख कचरा राख आहे. सध्याच्या परिस्थितीत कोळशाच्या जळण्यापासून बाहेर पडणारी राख (80%) 3,63,528 TPA आहे आणि ती 3,62,630 TPA असण्याचा प्रस्तावित आहे. सध्या कोळशाच्या जळण्यापासून बाहेर पडणारी बॉटम राख (20%) 90,882 TPA इतकी आहे आणि प्रस्तावित परिस्थितीत ती 90,658 TPA असण्याचे अपेक्षित आहे. याव्यतिरिक्त, बायोमास जाळण्यापासून बाहेर पडणारी राख, जी सध्या शून्य आहे, ती 21,714 TPA (फ्लाय एश : 17371 TPA आणि बॉटम एशः 4343 TPA)होण्याचा अंदाज आहे. अशाप्रकारे, निर्माण होणारी एकूण राख (कोळशाच्या व बायोमासपासून बाहेर पडणारी राख 34%) 4,54,410 TPA वरून 4,75,002 TPA पर्यंत वाढते.

जोडलेल्या MoU करारानुसार (परिशिष्ट XVIII) सिमेंट उत्पादकांना फ्लाय राख पुरवली जाईल. जिप्समसह बॉटम राख, MPCB कडून आवश्यक NOC सह जमीन भरण्यासाठी आणि खाणीच्या पोकळी भरण्यासाठी वापरली जाईल. याशिवाय, प्रस्तावित प्रकल्पात निर्मित जिप्सम बेड ॲश सोबत साठवलेले जाईल, जे सध्या शून्य आहे, ते 35,640 TPA पर्यंत राहू शकते. संभावित आहे.

योग्य राख वापर पद्धती, सुरक्षित साठवणूक आणि नियामक–अनुपालन कचरा व्यवस्थापन प्रणालींच्या अंमलबजावणीमुळे, आयडियल एनर्जी प्रोजेक्ट्स लिमिटेड पॉवर प्लांट विस्तारातून घनकचरा निर्मितीशी संबंधित पर्यावरणीय परिणाम कमीत कमी आणि व्यवस्थापित राहतील.

स्थलीय पर्यावरणावर परिणाम

अभ्यास क्षेत्राच्या स्थलीय पर्यावरणात कृषि क्षेत्र, विखुरलेली झाडे, झुडुपे आणि गावातील वस्त्यांचा समावेश आहे. बेसलाइन सर्वेक्षण नागपूर जिल्ह्याच्या ग्रामीण भूभागात सामान्यतः आढळणाऱ्या वनस्पतींच्या प्रजाती आणि प्राण्यांच्या प्रजातींची उपस्थिती दर्शवते. मुख्य प्रकल्प क्षेत्रात कोणत्याही दुर्मिळ, धोक्यात आलेल्या किंवा स्थानिक वनस्पती आणि प्राण्यांची नोंद झाली नाही.

6.0 पर्यावरणीय निरिक्षण कार्यक्रम

पर्यावरणीय निरिक्षण म्हणजे पर्यावरणाचे निरीक्षण आणि अभ्यास करण्यासाठी तसेच या प्रक्रियेतून ज्ञान मिळविण्यासाठी वायु, जल, मृदा आणि जैविक पदार्थांचे पद्धतशीर नमुने घेणे. पर्यावरणीय निरिक्षणाचे एक उद्दिष्ट म्हणजे प्रकल्पाच्या कार्यक्षमतेचे आणि नियंत्रण उपायांच्या प्रभावीतेचे निरीक्षण करणे. IEPL च्या प्रस्तावित प्रकल्पात स्थापित केल्या जाणाऱ्या प्रदूषण नियंत्रण उपकरणांच्या कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन करण्यासाठी पर्यावरणीय निरिक्षण महत्त्वाचे आहे. निरीक्षण स्थानांसह पर्यावरणीय गुणधर्मांचे नमुने संकलन आणि विश्लेषण केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ / राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार केले जाईल.

7.0 अतिरिक्त अभ्यास

MoEF&CC द्वारे जारी केलेले ToR मुद्दांनुसार अतिरिक्त अभ्यास म्हणजे सामाजिक प्रभाव, जोखिम मुल्यांकन व आपत्ति व्यवस्थापन योजना हे आहे जी ड्राफ्ट EIA अहवालात समाविष्ट करण्यात आली आहे.

8.0 प्रकल्पाचे फायदे

या क्षेत्रातील वाढत्या आर्थिक कार्यांमुळे वाहतूक, देखभाल सेवा, लहान विक्रेते आणि स्थानिक बाजारपेठा यासारख्या पूरक व्यवसायांच्या वाढीस मदत होईल. कंपनीच्या CER/ CSR उपक्रमांद्वारे, शिक्षण, आरोग्यसेवा, पिण्याच्या पाण्याच्या पुरवठा, स्वच्छता आणि कौशल्य विकासावर लक्ष केंद्रित करणारे गरज–आधारित सामाजिक विकास कार्यक्रम हाती घेण्याचा कंपनीचा प्रस्ताव आहे, ज्यामुळे जवळच्या गावांचे जीवनमान वाढेल. प्रकल्प विकासामुळे पायाभूत सुविधा, दळणवळण आणि उपयुक्तता यासारख्या पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा झाल्यने प्रादेशिक विकासाला आणखी चालना मिळेल. एकूणच, या प्रकल्पाचा स्थानिक लोकांवर सकारात्मक आणि दीर्घकालीन सामाजिक–आर्थिक परिणाम होण्याची अपेक्षा आहे.

कार्पोरेट पर्यावरण उत्तरदायित्व (CER)

या भागाच्या सामाजिक विकासासाठी, कंपनीने परिसराच्या विविध पायाभूत सुविधांच्या विकासाचे नियोजनकेले आहे.. प्रकल्प प्रवर्तकद्वारे वेळोवेळी विविध शिबिरे आयोजित करण्यात येतील आणि जवळपासच्या गावांना त्यांच्या गरजेनुसार सुविधा पुरविण्यात येतील. अंदाजे रू. 20 कोटी CER अंर्तगत खर्च करण्यात येईल.

9.0 पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

प्रकल्पाच्या डिझाइन टप्प्यावरच प्रस्तावित प्रकल्पामुळे उद्भवणारे पर्यावरणीय प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी आणि कमी करण्यासाठी IEPL चे प्रशासक सर्व आवश्यक पावले उचलेल. या पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेत प्रकल्प प्रस्तावकाने बांधकाम आणि ऑपरेशन टप्प्यात प्रस्तावित केलेल्या पर्यावरण प्रदूषण नियंत्रण प्रणालीचे सर्व घटक समाविष्ट आहेत.

प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर, IEPL प्रकल्पाच्या आवारात पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेनुसार (EMP) सर्व उपाययोजनांचे पालन करणार आहे, ज्यामुळे पर्यावरणाच्या गुणवत्तेत आणखी सुधारणा होईल आणि सर्व मापदंड निर्धारित मर्यादेत राखले जातील.

पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी अर्थसंकल्प

अनु. क्र.	पर्यावरणीय घटक	भांडवली मूल्य (रू. कोटी)	आवर्ती मुल्य (रू. कोटी/वर्ष)
1	वायू प्रदूषण नियंत्रण प्रणाली (ESP, SNCR, स्टॅक, धूळ कमी करणे, ड्राय फोग सिस्टम, विंड ब्रेकिंग वॉल)	153	12.5
2	पाणी आणि सांडपाणी व्यवस्थापन प्रणाली (ETP, STP, सांडपाणी व्यवस्था आणि प्रयोगशाळा)	20.00	1.75
3.	रेनवॉटर हार्वेस्टिंग	2.0	0.15
3	घनकचरा व्यवस्थापन प्रणाली (राख हाताळणी प्रणाली, राख विल्हेवाट सार्वजनिक बांधकाम)	80.00	6.4
4	हरित पट्टा विकास आणि सौंदर्यीकरण	2.50	0.2
5	पर्यावरणीय निरिक्षण प्रणाली आणि प्रयोगशाळा सुविधा (CAAQMS, CEMS, स्टॅक निरिक्षण, मनुष्यबळ)	3.00	0.25
6.	व्यावसायिक आरोग्य आणि सुरक्षितता बजेट	7.00	0.6
	एकुण EMP किमत	**267.5**	**21.85**

10.0 निष्कर्ष

आयडियल एनर्जी प्रोजेक्ट्स लिमिटेडच्या प्रस्तावित प्रकल्पाच्या पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की प्रस्तावित शमन उपाय आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (EMP) च्या अंमलबजावणीमुळे बांधकाम आणि ऑपरेशन टप्प्यांदरम्यान अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम कमीत कमी आणि व्यवस्थापित होतील. प्रकल्पाच्या डिझाइनमध्ये पुरेशी प्रदूषण नियंत्रण प्रणाली, कार्यक्षम जल व्यवस्थापन, घनकचरा व्यवस्थापन आणि हरितपट्टा विकास यांचा समावेश करण्यात आला आहे. रोजगार निर्मिती आणि पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा करून हा प्रकल्प स्थानिक आणि प्रादेशिक सामाजिक–आर्थिक विकासात देखील योगदान देईल.